

آشنایی با اداره امور آزمایشگاه های لارستان

در ورای آب های نیلگون خلیج فارس، در فراز دالان های تنگ جنوب، در سینه قلعه ازدها پیکر به کهنسالی تاریخ ایران و در دشتی لخت و عریان، به شهری می رسی بنام لارستان با جمعیتی بالغ بر ۲۴۱۸۷۹۰ (آخرین سرشماری ۱۳۹۰) که بر این خاک نهاده شده است. شهر افسانه های خاموش، شهر تاریخ های گمشده در دل خاک، شهر واژه های دور از دست و سره پارسی، شهر تجارت و قناعت پیشگان، شهری که تازانه خشم طبیعت بارها او را به ویرانی کشانده و تنش را لرزانده است. اما استوار همچون کوه پابرجا و صبور ایستاده و رنج رفته بر خویش را به تماشا نشسته است. شهر لار مرکز شهرستان لارستان است که از قدیمی ترین شهرهای ایران به شمار می آید. فاصله این شهر تا مرکز استان فارس (شیراز) ۳۳۰ کیلومتر، تا بندرعباس ۱۹۰ کیلومتر است. لار در حد فاصل شهرستان های داراب، جهرم، خنج و گراش قرار داشته و در شرق و جنوب با بستک در استان هرمزگان همسایه است. از لحاظ دسترسی به دریا کوتاه ترین مسیر ۱۶۰ کیلومتر است که آن را به بندر پل متصل می کند. دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی لارستان در سال ۱۳۹۲ با ۱۸۰۶ پرسنل تأسیس شده و رسالت خود را در شهرستانهای لارستان و خنج به وسعت ۲۰۹۳۳ کیلومتر مربع با دو دانشکده پرستاری حضرت زینب (ع) لارستان و دانشکده بهداشت اوز، چهار بیمارستان با ۲۸۳ تخت فعال، ۲۷ مرکز بهداشتی درمانی شهری و روستائی، ۶۴ خانه بهداشت و ۱۳ پایگاه اورژانس جاده ای و شهری، یک پایگاه اورژانس هوائی و یک مرکز حوادث و فوریت های پزشکی به انجام می رساند.

طاهره خلیلی آزاد کارشناس ارشد ایمونولوژی و رییس اداره امور آزمایشگاه های دانشکده علوم پزشکی لار است که تا پایان سال جاری بازنشسته شده و سنگر را به همکار پرتوان خود می سپارد. در ادامه با فعالیت های وی و این اداره آشنا می شویم.

❖ خواهشمند است درباره کار ویژه‌ی اداره امور آزمایشگاه‌ها توضیح بفرمایید.

فعالیت اداره امور آزمایشگاه‌ها شامل:

- ✓ ممیزی و بازرسی از آزمایشگاه‌های بیمارستان‌ها، آزمایشگاه‌های خصوصی و درمانگاه‌ها
- ✓ هماهنگی و نظارت بر استانداردسازی روش‌های آزمایشگاهی
- ✓ برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت بر توانمندسازی و ارتقاء علمی کارکنان آزمایشگاهی
- ✓ مشارکت در جلسات، کنفرانس‌های علمی
- ✓ نظارت و اجرای دقیق مقررات و دستورالعمل‌های آزمایشگاهی
- ✓ نظارت بر کنترل کیفی آزمایشگاه‌های بخش خصوصی و دولتی

✓ مدیریت اطلاعات آزمایشگاهی

✓ بررسی و صدور پروانه‌های آزمایشگاهی

✓ پایش و اطمینان از کیفیت و نحوه توزیع کیت‌ها، فرآورده‌ها و تجهیزات آزمایشگاهی

✓ رسیدگی به شکایات از آزمایشگاه‌های خصوصی و دولتی

✓ تشکیل و راهبری کارگروه‌های تخصصی در صورت نیاز

✓ تعیین محل خدمت پرسنل آزمایشگاه (انتقالی، استخدامی و طرحی)

✓ مشاوره و ارزیابی محل آزمایشگاه‌های جدیدالتأسیس و یا تغییر مکان از نظر دارا بودن

شرایط و ضوابط منطبق با استانداردهای مصوب

✓ جمع‌آوری آمارهای مورد نیاز اداره کل آزمایشگاه مرجع سلامت

❖ این اداره‌ی زیر نظر ریاست دانشگاه است یا معاونت درمان؟

اداره امور آزمایشگاه‌ها زیر نظر معاونت درمان فعالیت دارد اما تمام آزمایشگاه‌های حوزه معاونت بهداشتی را نیز تحت پوشش دارد. در حال حاضر این دانشکده در حوزه معاونت آموزشی و پژوهشی آزمایشگاه ندارد.

❖ مدیریت تجهیزات آزمایشگاهی دانشگاه به عهده‌ی این اداره است؟ همان‌طور که مدیریت تجهیزات پزشکی توسط اداره تجهیزات پزشکی صورت می‌گیرد؟

نظارت بر روی خرید تجهیزات و کیفیت آنها در حوزه معاونت درمان بر عهده این اداره است که با هماهنگی رئیس اداره تجهیزات پزشکی دانشکده صورت می‌گیرد. در حوزه معاونت بهداشتی، در زمینه خرید تجهیزات هماهنگی کمتری با این اداره صورت می‌گیرد.

❖ اداره امور آزمایشگاه‌ها در سیاست‌گذاری‌های کلان تجهیزات آزمایشگاهی دانشگاه نقش محوری دارد؟

بله تا حدودی. ابتدا درخواست تجهیزات آزمایشگاهی توسط مسئولین آزمایشگاه‌های واحدهای تابعه ارائه شده، سپس در کمیته تجهیزات پزشکی بیمارستان‌ها مطرح می‌شود. در انتها بررسی کارشناسی نهائی بر عهده اداره امور آزمایشگاه‌ها است.

❖ چند نفر پرسنل دارید و وظایف هر بخش چیست؟

اداره امور آزمایشگاه‌های دانشکده علوم پزشکی لار دارای ۵ پرسنل شامل رئیس اداره، کارشناس مسئول امور بهداشتی، کارشناس نظارت و کیفیت و ارزیابی و کارشناسان آزمایشگاه است. عمده وظایف همکاران در این اداره برنامه‌ریزی سالانه ممیزی و بازرسی پیوسته از آزمایشگاه‌ها و تنظیم گزارشات، اصلاح عدم انطباق‌ها، نیازسنجی آموزشی و همکاری در برگزاری کلاس‌های آموزشی، صدور پروانه، همکاری با تیم اعتباربخشی بیمارستان‌ها، دریافت شکایات واصله از آزمایشگاه‌ها، پیگیری و دریافت و ثبت آمار ماهیانه، هماهنگی با مسئول ایمنی و بهداشت آزمایشگاه‌ها است.

تجهیزاتی مانند

ایمونوهیستوشیمی جهت بخش
پاتولوژی بیمارستان امام رضا (ع) لار،
کوآگولومتر، سانتریفوژ یخچال دار،
میکروسکوپ فلورسنت، الکتروفورز،
دستگاه PCR برای بیمارستان
امام رضا (ع) لار، یک عدد دستگاه
الکسیس برای آزمایشگاه مرکزی
شهرستان و بالاخره کلیه تجهیزات مورد
نیاز یک آزمایشگاه رفرانس و تحقیقاتی
که جای خالی آن در سطح شهرستان
احساس می شود

❖ تعامل اداره امور آزمایشگاه ها با

مدیریت بودجه دانشگاه چگونه است؟
به دلیل عدم اختصاص بودجه خاص به اداره
امورآزمایشگاه ها در حوزه معاونت درمان،
مشکلاتی در این زمینه وجود دارد. در صورتی که
در حوزه بهداشتی به دلیل عدم مشکل مالی تعامل
بهتری وجود دارد.

❖ چه چالش‌هایی برای انجام منسجم و قدرتمند فرآیندهای مدیریت تجهیزات آزمایشگاهی دانشگاه‌ها وجود دارد و راهکارهای پیشنهادی شما چیست؟

کمبود نیروی انسانی، کمبود تجهیزات و یا
مستعمل بودن تجهیزات، نامناسب بودن فضای
فیزیکی آزمایشگاه‌ها به ویژه بخش پاتولوژی مرکز
آموزشی درمانی امام رضا (ع) لار به عنوان تنها مرکز
پاتولوژی دولتی در منطقه، نبود آزمایشگاه رفرانس
به منظور نظارت بر کیفیت کار آزمایشگاه‌های
تحت پوشش دانشکده، عدم تأمین اعتبار مالی
و نارضایتی پرسنل از مهمترین چالش‌ها است.
پیشنهاد ما در این زمینه برنامه ریزی آزمایشگاه
مرجع سلامت به منظور اختصاص بودجه عمرانی
و تجهیزاتی برای آزمایشگاه‌ها است و از طرفی
اعمال قوانین مشابه سایر کارکنان بخش بالینی
برای همکاران آزمایشگاهی است.

❖ از فعالیت‌های علمی این اداره توضیح دهید؟

فعالیت‌های علمی شامل برگزاری کلاس‌های
آموزشی، تدوین دستورالعمل‌ها (SOP)، تهیه
جزوات آموزشی و اجرای طرح‌های پژوهشی است.

❖ نحوه‌ی نظارت بر مدیریت نگهداشت تجهیزات آزمایشگاهی در مراکز تابعه به چه صورت است؟

مدیریت نگهداشت تجهیزات آزمایشگاهی بر
عهده مسئولین فنی یا سوپروایزر آزمایشگاه‌ها
است که نظارت بر حسن انجام آن توسط کارشناس
نظارت اداره امورآزمایشگاه‌ها بر اساس چک لیست
آزمایشگاه مرجع سلامت صورت می‌گیرد.

❖ وضعیت اجرای آزمون‌های کنترل کیفی و کالیبراسیون در مورد تجهیزات آزمایشگاهی دانشگاه چگونه اجرا می‌شود؟

کلیه آزمایشگاه‌های تحت پوشش این دانشکده
در برنامه کنترل کیفی خارجی شرکت می‌نمایند.
تجزیه و تحلیل برعهده مسئولان فنی و یا سوپروایزر
آزمایشگاه‌ها است. مستندات طبق چک لیست
آزمایشگاه مرجع سلامت توسط کارشناس نظارت این
اداره در هنگام ممیزی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

❖ استان شما شامل چه تعداد آزمایشگاه است و پراکندگی آن در شهرها و استان‌ها به چه گونه است و چه کمبودهایی در زمینه ی اقلام و تجهیزات وجود دارد؟

دانشکده علوم پزشکی لار دارای ۲ دانشکده پرستاری و بهداشت است که به ترتیب در مرکز شهرستان و در شهر اوز واقع شده اند. در حوزه معاونت درمان ۴ بیمارستان فعال (مرکز آموزشی درمانی امام رضا (ع) لار، امیدوار اوز، علی اصغر (ع) بیرم و نبی اکرم (ص) شهرستان خنج)، ۵ آزمایشگاه خصوصی (۴ مورد در مرکز شهرستان و ۱ مورد در شهرستان خنج) و ۱ آزمایشگاه خیریه در مرکز شهرستان است. در حوزه معاونت بهداشتی دانشکده ۴ آزمایشگاه در سطح شهرستان که در آینده نزدیک ۳ مورد از این آزمایشگاه‌ها در یک آزمایشگاه مرکزی مستقر خواهند شد. ۱ آزمایشگاه مرکز بهداشتی درمانی در مرکز شهرستان خنج و ۱۹ آزمایشگاه فعال در درمانگاه‌های مراکز بهداشتی درمانی روستائی وجود دارد. لازم به ذکر است که آزمایشگاه بیمارستان نبی اکرم (ص) خنج و مرکز بهداشت خنج تحت نظارت امورآزمایشگاه‌های آن شهرستان قرار دارد.

❖ لطفا در خصوص تعداد اقلام آزمایشگاهی و تجهیزاتی که در استان شما در حال کار است توضیحاتی بدهید؟

کلیه آزمایشگاه‌های دولتی تحت پوشش این دانشکده در مرکز شهرستان و مناطق روستائی مجهز به اتونالیزر، سل کانتر، میکروسکوپ، بن ماری، سانتریفوژ، هود، فور و سایر تجهیزات آزمایشگاهی جهت انجام آزمایشات روتین وجود دارد. انکوباتور و شیکر پلاکت، یخچال و فریزر بانک خون در مراکز مورد نیاز مستقر است. تعداد ۱۱ مرکز مجهز به دستگاه الایزا ریدر و واشر، ۱۱ مرکز دارای بخش میکروب شناسی و تعداد ۱۴ آزمایشگاه مجهز به دستگاه HbA1C هستند. بیمارستان‌های لار و اوز نیز مجهز به دستگاه وایداس جهت آزمایشات هورمونی و برخی تست هائی که امکان انجام آن با الایزا نیست نیز وجود دارد. ضمناً ۴ عدد دستگاه از جمله یک دستگاه آنالیزر ایمونولوژی با همکاری خیر محترم جناب راستی و بودجه مرکز آموزشی درمانی امام رضا (ع) لار خریداری

شده که در آینده نزدیک مورد بهره برداری قرار خواهد گرفت. آزمایشگاه HIV این دانشکده مجهز به دستگاه کانتر CD4 و دستگاه PCR است که بزودی تست PCR راه اندازی می شود.

❖ آیا کمبود و ضعفی درآزمایشگاه‌های استان در زمینه اقلام و تجهیزات وجود دارد؟ چه دستگاه‌ها و اقلامی؟

تجهیزاتی مانند ایمونوهیستوشیمی جهت بخش پاتولوژی بیمارستان امام رضا(ع) لار، کوآگولومتر، سانتریفوژ یخچال دار، میکروسکوپ فلورسنت، الکتروفورز، دستگاه PCR برای بیمارستان امام رضا (ع) لار، یک عدد دستگاه الکسیس برای آزمایشگاه مرکزی شهرستان و بالاخره کلیه تجهیزات مورد نیاز یک آزمایشگاه رفانس و تحقیقاتی که جای خالی آن در سطح شهرستان احساس می شود. با توجه به جدید التاسیس بودن این دانشکده امید است که در آینده نزدیک کمبودهای تجهیزاتی و به ویژه فضای فیزیکی آزمایشگاه‌ها با همت مسوولان ذی ربط و همیاری خیرین محترم منطقه مرتفع شود.

❖ وضعیت و امکانات آزمایشگاهی و تجهیزات آن در روستاها و شهرهای دور و نزدیک استان به چه صورت است؟ و استان از جهت تأمین کدام امکانات تجهیزاتی با مشکل مواجه است؟

قبل از استقرار دانشکده علوم پزشکی لار، درآزمایشگاه‌های مناطق روستائی و دور از مرکز از نظر تجهیزات آزمایشگاهی کمبودهای زیادی وجود داشت اما بعد از استقرار دانشکده با همکاری مسئولین محترم دانشکده، همکاران عزیز در اداره امورآزمایشگاه‌ها و همت خیرین محترم منطقه و روستا کلیه آزمایشگاه‌های مستقر در مناطق روستائی به تجهیزات آزمایشگاهی مناسب مجهز شده است. امیدوارم که روز به روز این تجهیزات به روزتر شود.